

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXI. Propter illa à Patribus graviter reprehensus est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A dere pœnas, quoad rursus corporibus alligentur. Docet ibidem Socrates, mortuos ab eo Dæmone, qui viventibus ipsis obtigerat, deduci ad Inferos, & post longa deinde temporis spatia ab alio duce revocari. Ait postmodum ad Acherusiadem paludem convenire multas mortuorum animas, quæ post breviores vel diuturniores temporum ambitus, rursus ad animalium generationem emittantur; sanabilibus modo noxis inquinatae sint: quæ vero *avizata* crimina admiserint, detrudi in Tartarum, unde nulla spes exeundi superfit. Repetit idipsum in Gorgia, pœnasque temporarias levioribus culpis, insanabilibus vero æternas, & sine caritatis decernit. Idem libr. 10. De Republ. ex Heri cujusdam Armenij persona animas narrat ex cœlo sub terras, ac vicissim, ultro citroque remeare; quæ cœlo fruentur, delictis illic & gaudio perfundi; quæ sub terris agitant, illic *χλιετή πορτα* capessere, ac inde tandem exire. Erim Timæo, animam quæ recte hic se gesserit, syderis in numerum referri asserit, quæ male, in muliebri corpus demitti; utriusque vero post mille annorum curriculum novæ vitæ optionem dari; & quæ novis sese contaminavit vitis, in pecudum corpora relegatum iri; neque malorum finem ante habituram, quam adhaerentes sibi ex elementorum colluvie sordes ratione depulerit. Quæ in libro De universitate à Tullio Latine reddita, & ab Alcinoo cap. 16. repetita extant.

Postremo nimium obterenda Valentiniانا hæreseos desiderium Origeni errandi causam obtulit, nam cum illi damnari non posse crederent, qui essent spiritalis natura; servari, qui terrenæ; & inter hos Diabolum censferent, Angelos inter illos: Origenes in diversa abiens cœspitavit, asserens Angelos damnari posse, & aliquos re ipsa quandoque damnari; Diabolum servari posse, & revera servatum aliquando iri.

XXI. Minime ergo mirum est Platonis, Platoniorumque dictata audientem Adamantium, & Christianis eadem non fatis caute proponentem, explosum à Patribus ac rejectum fuisse. Futuram illam Diaboli conversionem & salutem amare huic exprobrat Epiphanius in Epist. ad Ioh. Hierosol. cap. 3. & in Synopsi Tomi 1. Panarij libr. 2. cap. 18. Exprobrat & Theophilus Paschal. 2. his verbis: *Talis pastor gregis morbidi Christum ubique sugillat injuria, & Diabolum honore suffollit, dum illum asserit purgatum vitis atque peccatis pristina aliquando gloriam receptorum, & hunc regnare desistere, simulque cum Diabolo sub Patris imperio redigendum.* Hieronymus Epist. 59. ad Avit. cap. 11. dixisse eum queritur, *Omnes creaturam secundum Apostolum, vanitati esse subjectam, & liberari in revelationem filiorum Dei:* & in Epist. 61. ad Pammach. cap. 3. *Quod dicat & Diabolum, & Demones acturos penitentiam aliquando, & cum sanctis ultimo tempore regnatos: quod & fufius explicat cap. 5. & in Epist. 65. ad Pammach. & Ocean. cap. 2. sensisse illum ait Post multa sæcula, atque unam omnium restitutionem, idipsum fore Gabrielem, quod Diabolum; Paulum, quod Caipham; virgines; quod prostibulas:* & in Epist. 75. ad Vigilantium scribit veniam tunc hominibus condonandam existimasse Origenem, quando Diabolo condonabitur: & libr. 1. adv. Pelagianos, cap. 9. *Si autem, inquit, Origenes omnes rationabiles creaturas dicit non esse perdendas, & Diabolo tribuit penitentiam, quid ad nos? & libr. 6. in Isaia 14. 20. Vbi sunt ergo qui dant Diabolo penitentiam, & dicunt illum posse mundari? & libr. 8. in Isaia cap. 27. Qui dicunt Diabolum acturum penitentiam, & veniam consecuturam, interpretentur nobis quomodo hoc accipiant, quod scriptum est: Et interficiet draconem qui est in mari:* & libr. 1. in Dan. 3. 96. *Quidam pessime ad Diabolum referunt, quod in consummatione & fine mundi etiam ipse recipiat notitiam Dei, & omnes ad penitentiam cohortetur. Accerrime vero in Iona 3. 6. adversus doctrinam hanc invehitur: Alioquin, inquit, si omnes rationabiles creaturae aequales sunt, & vel ex virtutibus, vel ex vitis sponte propria aut sursum eriguntur, aut in ima merguntur, & longo post circuitu atque infinitis sæculis, omnium rerum restitutio fiet, & una dignitas militantium; quæ distantia erit inter virginem & prostibulam? quæ differentia erit inter matrem Domini, & (quod dictu quoque scelus est) victimas libidinum publicatarum? idemne erit Gabriel, & Diabolum? idemne Apostoli, & Demones? idemne Propheta, & Pseudopropheta? idem Martyres, & persecutores? Finge qualibet, annos & tempora duplica, & infinitas atates congere cruciatibus: si finis omnium similis est, præteritum omne pro nihilo est, quia non querimus quod aliquando fuerimus, sed quid semper futuri simus. Aliis huiusmodi plerisque referendis superfedeo. Miror itaque quid in mentem venerit Halloxio, cur negaret Epiphanium, Theophilum, & Hieronymum quicquam de ea re prodidisse. Cum cætera autem Origenis commenta defendi posse dicat Augustinus, istud frustra ab ejus defensoribus excusari fatetur: *Quis enim Catholicus Christianus (verba sunt Augustini) vel doctus, vel indoctus non vehementer exhorreat eam quam dicit purgationem malorum, id est, etiam eos qui hanc vitam in flagitijs & facinoribus, & sacrilegijs, atque impietatibus, quamlibet maximis sinierunt: ipsam etiam postremo Diabolum atque Angelos ejus, quamvis post longissima tempora purgatos atque liberatos, regno Dei, lucique restitui; & rursus post longissima tempora omnes qui liberati sunt, ad hæc mala denuo relabi & reverti, & has vices alternantes beatitudinum & miseriarum rationabiles creaturae semper fuisse, semper fore? De qua vanissima impietate adversus Philosophos, à quibus ista didicit Origenes, in lib. De Civitate Dei diligentissime disputavi. Libro, opinor, se-**

Hallex. l. 4.
Origen. def.
quasi. 5.
Augustin.
lib. 43. ad
Quintilianid.

cundo, capit. 17, & 23. ubi dogma idem excutit, & ejus causa merito reprobatur ab Ec-
 clesia Origenem fuisse narrat; ut & libro De gestis Pelagij, cap. 3. Adi & librum ipsius
 contra Priscillianistas & Origenistas, cap. 5, & 6. & libro huic praefixum Orosij Communi-
 torium ad Augustinum. Suggillat eundem ipsa hac de causa Auctor libri De communi
 essentia libr. 3. cap. 6. & Auctor Dialogorum qui Casario Gregorij Nazianzeni fratri assi-
 gnantur, quamvis Maximi, qui Casario recentior fuit, argumentum exhibeant. Inter Ana-
 thematissimos Iustiniani Epistolae ad Menam subnexos, postremus ille est: *ei τις λείψη ἢ ἔχει
 αἰετέα ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἀσθενῶν ἀποθεῖται κόλασιν. Ἐπὶ τῷ κατὰ νῦν χρόνῳ ἀπὸ τῆς
 ἡγῆτης ἀποκαταστάσεως ὑποδέξασθαι δαίμονων, ἢ ἀσθενῶν ἀποθεῖται, ἀνάθεμα ἔστω.* Si quis dicit aut sentit tem-
 porariam esse Daemonum vel impiorum hominum punitionem, si cumque aliquo tempore hanc habituram,
 nimirum restitutionem futuram Daemonum, vel impiorum hominum, Anathema sit. Et in hac ipsa
 quoque Epistola, quemadmodum & in altera ad Synodum Quintam, eundem errorem
 notat, & ad calcem loca nonnulla Origenis eo pertinentia adducit. Quinctiam Synodus
 Quinta hanc haeresim decreto suo jugulavit; si quid Cedreno, & Photio in libello De Sy-
 nodis, & Anonymo Auctori libri De Conciliis Oecumenicis, & Nicephoro credimus.
 Quid appellem Gregorium Magnum, qui libr. 34. Moral. cap. 19. & libr. 3. Exposit. in 1.
 Reg. cap. 2. hoc Origenistarum deliramentum prolixè arguit: quid Maximum, qui in
 Scholijis ad Dionysij librum De caelesti Hierarch. cap. 6. verba haec Origenis è libr. 1.
ἀπὸ ἀρχῆς recitat: *ὡς ἢ το ἐστὶ πάσι τὸ πάλιν ἀποπέρας καὶ ἐκτά πῶτος γίνεσθαι.* quid Theopha-
 nem Cerameum, qui Homil. 2. haec disserit: *τὸ μὲν ὅτι, ἕως ἀποθῆ παρὰ τὸ ἐπειρόμενον, ἔχρονικὸν
 σημασία δὴ καὶ, καὶ μὴ μὲν ἀσθενῶν ἀποθεῖται δαίμονων, ἀλλὰ τὸ ἀόριστον καὶ ἀπὸ τῆς
 καταστάσεως.* Hoc certe: *Donec perfolverit omne debitum, non temporarium quid significat, juxta fabulosam Origenis
 restitutionem, sed pœnas sine carere:* quid Betam qui libr. 1. Expositionis in Proverb. quæ Hiero-
 nymo falso tribuitur, ad c. 2. 19. & lib. 2. ad c. 11. 7. & in Retractione in Acta Apost. ad c. 3.
 hanc reprehendit doctrinam, eamque ait Origenianos hoc Isaiæ testimonio defendere: *Et
 claudentur tibi in carcere, & post multos dies visitabuntur:* quid Stephanum Gobarum, qui in qua-
 stionibus in utramque excussis partem, quæ fere Adamantij placitis constant, sic habet:
*ὅτι οἱ ἐν τῇ κατάστασι τῶν δαίμονων ἢ ἀμάρτανων καὶ ἀσθενῶν ἢ κακίας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ μὴ ἔχρονικὸν δαί-
 μωνος ἢ κατάστασεως. καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς κατὰ τὸν χρόνον, ἀλλὰ πῶτος, καὶ
 ὅτι, ἕως ἔσται ἀλλοθὲς ἢ ἐκκαθαρισθῆς φθόνου, ἢ ἀπὸ τῆς καταστάσεως ἢ κατάστασεως.* Peccatores panis traditos à
 nequitia expurgati in ipsis; & post expurgationem panis solvi. Nec purgati tamen & absolvi omnes qui
 supplicii addicti sunt, sed nonnullos. Et neminem supplicio liberari, quæ vera est Ecclesie sententia:
 quid Nicetam Acominatum, qui libr. 4. Theauri Orthod. fid. Har. 31. Origenem male
 sensisse prædicat de poenarum ac præmiorum perennitate, futurumque dixisse ut extin-
 guatur quidem ignis, fordibus absumtis; vermis autem sine fine permaneat: quid deni-
 que Gennadium, Leontium, Iohannem Scholasticum, cognomento Climacum, Anony-
 mum Photij toties jam in partes vocatum, Sophronium, Theophylactum, Freculphum
 Lexoviensem, Anastasium Bibliothecarium, Cedrenum, Zonaram, Glycam, Constanti-
 num Harmenopolium, Nicephorum, Vincentium Bellocacensem, & Guidonem Carme-
 litam, eamdem haeresim insectantes?

Dial. 3.
Resp. 140.

Isaie 14.
22.
Gob. apud
Phot. Cod.
231.

Gennad. De
dignat. c. 9.
Lea. Schol.
Ath. 10.
Ioh. Clim.
Scal. Par.
cap. 5.
Anonym.
Phot. Cod.
117.
Sophron. in
105.
Ep. ad Serg.
Ath. 11.
Syn. 6.
Theophyl. in
Matth. 3.
c. 15. vj
Marc. 8.
Anast. Hist.
Ann. Man-
mentes.
di 171.
Cedren. in
Comp. Hist.
Zonar. l. 2.
c. 76. Ann.
part. 1. c. 4.
Harmenop.
De Scilic.
Niceph. lib.
17. cap. 27.
Vinc. Bell.
Spec. de Str.
l. 8. c. 43.
Guid. in
Har. Orig.
Gob. apud
Phot. Cod.
231.

XXII. His prætermisissis in Iohanne Damasceno finem facio, qui in libro De Hæresi-
 bus Origenistas censere ait *Christi regnum tandem aliquando destitutum, & simul Angelos destitu-
 tum* hanc in integrum restitutionem arguit, quam post mille annorum spatium futuram
 credidisse Adamantium asserit. Gobarus quoque Tritheita inter disputatas quaestiones hanc
 etiam posuit: *ὅτι κατὰ τὸν χρόνον ἀποκαταστάσεως, καὶ οὐκ ἰνὸς παρὰ τὰ ζῶα, ἔσται ἡλικία ἐν τῷ
 φθόνῳ, καὶ ἐπίστοτε, καὶ πικρῶν, καὶ μὴ τὸ πρὸ ἢ ἐξ ὀλίγου ἐπιπέσει ἀνάστασις.* Istos primum resurre-
 cturos, & cum ipsis omnia animalia, & per mille annos deliciis fructuros, & edentes, & gi-
 gmentes, posteaque futuram universalem resurrectionem. Si in hac fuit Origenes sententia, illam
 Platoni *γλιετὴ ποβελας*, quam diximus, in Christianam fidem transferre conatus fuerit;
 atque ita Chiliasta dici possit. Quamquam alia fuit Chiliastarum proprie dictorum haeresis,
 à Cerintho, vel ut alij à Papiæ Hierapolitano Episcopo orta. Auctor quippe est Eusebius
 libr. 3. Histor. Eccles. cap. ultimo, Papiam illum, mediocri ut erat præditus ingenio, pa-
 rum acute intellectus Apollolorum scriptis (vigefimo nempe Apocalypseos capite) re-
 gnum Christi post resurrectionem per mille annos inter summas corporum voluptates in
 terris perseveraturum putasse, ac ipsius deinde auctoritatem idem Irenæo persuasisse. Se-
 ctam quoque illam persecuti sunt alij cruditione nobilis viri Tertullianus, Viëtorinus Pe-
 tationensis, & Lactantius, donec in apertam erupit haeresim, in Apollinario damnatam à
 Damafo Papa. Attamen vix sibi persuadere potest Epiphanius assertorem fuisse Apollina-
 rium dogmatis hujusmodi: cujus nec affinem fuisse Origenem perpicuum est ex his ver-
 bis Tom. 17. in Matth. pag. 298. *καὶ ὡς περὶ πλυσάντων οἱ δὲ τὸ μὴ ἔσονται τὰ ἀποφθίσει οὐδέ-*

A
B
C
D
E
F